

ÉLET ÉS KULTURA

Színház

DONNA DIANA. Moreto *Közönyt közönnyel* című vígjátéka új, divatosabb címet kapott. A régi címmel talán nem hitte volna el a közönség, hogy mindenképpen klasszikus darabot kínálnak neki: élet és ma is élvezhető. Az előadás aztán meggyőzőtt mindenkit, hogy különösebb bonyodalom, erőszakosan kieszelt helyzetek és a darabba tüzdelt „bemondások” nélkül is van vígjáték. Sőt ez az igazi: a szellem játéka, mely e mellett emberi ügyvé, a lélek ügyvé is válik, és éppen olyan komoly lélekábrázolás, mint Shakespeare darabjai. — Moreto verses vígjátéka kitűnő fordításban szólalt meg a magyar színpadon. Pedig spanyol drámát nem könnyű idegenre átültetni. Hiszen a spanyol dráma csillogó, pattogó versformáit, rimgazdagságát a mi fülünk nem is bírná el. Ez a zenélő színpadi nyelv csak a spanyol fülnek természetes. A fordítónak tehát meg kell alkudnia s gyakran a legszebb spanyol ékeitől kell a szöveget megfosztania. Még Moretoval jár legszerencsésbben az átdolgozó. Ő spanyol értelemben csaknem pongyola, rímei gyéren vannak elszórva, formái egyszerűbbek, tehát szinte teljes hűséggel lehet fordítani, és mi még mindig nagyon spanyolnak érezhetjük. Így aztán a szerencsés átdolgozás a színtársulat jó előadásában maga is fülgyönyörködtető élvezet volt. — A prózai szerepben fellépő *Radnóthy Éva* alakítása kellemes meglepetésként hatott. Mindvégig finom hajlékonysággal követte *Donna Diana* színváltozásait a mulatságos lélektanú útvésztoében. *Márkus Lajos* a szerelmes lovag gyengeségeit túljátszotta, *Don Carlos*ban

több főlényt szeretttünk volna látni. A vígjáték legspanyolosabb figurája *Ladányi Ferenc Polillája* volt. Játékát és szövegmondását egyformán élveztük. Az ő *gracioso*ja járult hozzá a legtöbbel ahhoz, hogy az előadást a klasszikus darabhoz méltónak éreztük.

A BOLOND ÁSVAYNÉ. Harsányi Zsolt műveiben sohasem kereshetjük az irodalmat, hanem csupán a mesterségbeli ügyességet. Darabját most is elsősorban hatásosnak gondolta el, és ezt a célját az ötlet és a megszerkesztés módja is mindvégig támogatja. Kéves olyan színpadi művet írtak, melynek két felvonása között hatvannyolc esztendő telik el, s a főszereplő, aki a darab expozíciójában fiatal feleség és anya, a következő felvonásban mint dédanya viszi sikerre az író ötletét. A meglepő és lélektanilag érdekes jelenetek egész sora a II. és III. felvonás; csak a IV. felvonásban érezzük a darab és a szerep erős esését. De az érdekesség nélkül nem szükölködő történet leköti a néző figyelmét, s csak később visszagondolva veszi észre, hogy mennyi a megcsináltság, a receptszerűség az egész darabban. A szerepek azonban hálásak, s a mellett nem állítják nagy feladat elé a színészt: a hatás biztosítása már benne van a *helyzetekben*. *Somlay Júlia* érett művészettel tette hitelessé a „bolond” Ásvayné alakját, de a gyengén megkomponált utolsó felvonást ő sem tudta megmenteni. *Ladányi Ferenc*től a tőle megszokott komoly játéktípust kaptuk. A darab harmadik erőssége *Gálfy Marika* volt.

Spectator.

Zenei életünk

Országsszerte a hatvanéves **KODÁLY ZOLTÁN** ünnepelésének jegyében folytak le a legkiemelkedőbb zenei események. Ez az ünnepélyes hangulat teszi természetessé, hogy az elmúlt év utolsó heteiben Szegeden is nagyjelentőségű hangversenyekről és zenei érdekeltésű előadásokról emlékezhettek meg a zenei élet krónikása.

A **SZEGEDI FILHARMONIKUS EGYESÜLET** ünnepélyes keretek közt rendezte meg azt a hangversenyt, amellyel a „legjobb vidéki zenekar” cí-

méért és díjáért pályázott. A hangversenyt *Tóth Dénes dr.*, a kiváló budapesti zeneesztétikus nyitotta meg „Lisztől Kodályig” c. tanulmánya felolvasásával. Az igen értékes tanulmány mintha kissé elvont lett volna. Közönségünk gyakorlatibb beállítottságú bevezető előadásokat kíván hallani, amelyek röviden és tanulságosan ismertették az előadandó műveket és szólnának néhány szót a vendégszereplő művészekről. Az utat Lisztől Kodályig a hangverseny úgy sem mutathatta be,